

درگاه

اونبش آوندہ برنشر اولنور

برنجی سنہ : برنجی جلد

نومرو : ۵

۲۰ حزیران ۳۳۷

فکرچینیاتی

علوم - شعور

۲

فلسفه مداوملرله حسبحال

فلسفه مسائلیله اشتغاله آلیشماش اولانلرله هیچ کوروشدیکیزی ؟ بونلرک ایچنده شویله بویله عالم کورونلری بیلله سزک بویوک برعشق ایله قافاوردیفکیز مسئلهلرک تعمیقه دکرشیر اولدیفنه واقف بیلدکدرلر . واقعا بوتعجب ایدیله جک برشی دکدر . انسان البته هیچ بیامدیکی مسئلهلرک اهمیتنی تقدیرایدنه . حساب تفاضلینک هرمانکی بر قاعدهسک ماهیتی البته بر متخصص کی آکلایامازسکیز وانلرک ایچون بیسان مطالعه یوده قالماز ، علاقه ده کوسترمیسکیز . فقط فلسفه مسائلی بویله دکل ... بو مسئلهلر اوزرنده دوشوغه مش اولانلر اهمیتنی ادراک ایتمز اما علاقه سزاق ده کوستره من . چونکه او فکر کندینک آرز جوق مشعور اولان عقائد اساسیه سنه تلقی ایدر . فلسفی عقیده لرک اعمال اوزرنده تاثیر بویوکدر . انسانلرک مناسبتلرنده اکتریا بربرلرنی الک جوق علاقه دار ایدن فکر فلسفیلریدر . برآدامی طایقی ایستدیکیز زمان ناصیل کیینور ، نهلر پیور ، نهلر ایچینور دینه آراشدیرمقدن زیاده اکتریا نیه ایناییدور ، خبره ، دیبه نه قیمت وبریور ، الحاصل کائناتلر حقیقده کی نقطه نظری نهدر ؟ اوکره نک ایسترسکیز . سزه بلکه بو توخاف کلیر . احتمالکله هیچ بر زمان طایقی ایستدیکیز آدامک کائناتلر حقیقده کی تافیسینی آراشدیرمینی واضحاً دوشوغدیکیز . حالبوکه ذقت ایدیکیز . اکتریا اوکره نک ایستدیکیز آدامک اخلاقی ، مزاجنی ، دینه درجه صریطینی ... الخ آکلامق ایسترسکیز دکلکی ؟ برآدامک بو خصوصده کی قناعتلرنی بربرینه ربط ایدینجه کائناتلر حقیقده آرز جوق واضح تلقیسی میدانه چیچار . امین اولوکر ، حیاتک هر صفحه سنده فردلرک قناعت فلسفیه سی الک زیاده حائر اهمیتدر . ذقت ایتمیسکیز ، بر اردو قوماندانی قارشیننده کی خصمی طایقی ، قدرتی تقدیر ایلیه بیلدک ایچون عسکرک مقدارنی ، طوینی ، سلاحنی .. الخ مادی لوازمی اوکره نک ایستدیکیز درجه ده (قوة معنویه سی) ده آکلامق ایستر . بر اردونک قوه معنویه سی منسوب اولدینی مات ، انسانیت ، علی الاطلاق بو عالمک قییتی حقیقده آرز جوق مشعور حییات و افکارینک هیئت عمومی سندن دوغار .

کوروشورسکیزک فلسفه مسئلهلرله ، کائناتلر طرز تلقیسی ایله هرکس علاقه داردر . فقط بومسئلهلری حقیقه ادراک ایدن ، حدودنی آکلایان یالکیز بونکله اشتغال ایتش اولانلردر . اونلر ایچون اوزرنده بر فلسفه بحثی آتیلهجه هرکدن بر اعتراض ویا تقدیر ایشیدیرسکیز . هم هر بحثدن زیاده فلسفه یه تلقی

ایدن مسئلهلرده اعتراض ویا تقدیر قوتلی اولور ، چونکه بو بحثلرده انسان الک جوق علاقه داردر . بونک مثالی صوگ دفعه کورمیدیکیزی ؟ اورتیه شویله بویله بر فکر فلسفی آتیلهجه اطرافنده خلی کوروانو اولدی . بونی طبیعی کورمک لازمدر . یالکیز فکراً وعلماً بونک مسئلهلرده بو کی فلسفی بحثلر اورتیه آتیلهجه اوفکرلری هضم ایدمه یلر ، مزاج و تجربه خصوصیه لرینه موافق بولیانلر اسکی قناعت فلسفیه لرینی یکی یکی دلایللرله تقویه ایدرک اورتیه آتیلیرلر ، حقیقی مباحثه فلسفیه میدان آلیر . علم و تفکرات فلسفیه اعتباریله جدا قییتی استفاده لر اولور . بو حال او مسئلهلرده کی فلسفی جریانلری واونلر قوتلی مثاللرنی بزه کوستریر .

مع التأسف بزده بویله اولبور . واونلر ایچون آکلایوروزکله هیچ بر جریان فلسفی ، قوتلی مثاللره مالک هیچ بر قناعت فلسفیه موجود دکدر . هرمانکی بر طرفدن یکی بر فکر فلسفی اورتیه آتیلهجه برزمره اولاری اساساً بوش اولدینی قدر عاقل اولان دماغنه برلشدیر پیور . بونلره اوجریانک طرفداری دینیلور ، مخالف اولانلرده بوفکرلر اوزرنده دوشوغه نک تدقیق و تعمیقه لزوم کورمکسزین «اشکبه کبری» علمی دیوب بکچورلر . بو بر عطاتلر ذهنیه درکک مملکتنده حقیقی تربیه علمیه وفلسفیه وجوده کلنجیه قدر دوام ایده جکدر . بوندن سکر ، دوقوز سنه اول بها توفیق بک مرحوم مانه ریالیزمه دائر عقیده لر نشر ایتکله قالدی . دماغی بوش اولانلر بوفکرلری بنسجه پیوریدیلر . بونلرک ایچنده مانه ریالیزمه عائد فکریلری تعمیق واونلرک قییتی تقدیر ایدنلره تصادف ایتدم . بو جریانه مخالف اولانلرده صرف (الحاد) اولدینی ایچون اووز سیلکوب بکچیلر . ضیا کولک آلپ بک (اجتماعیات) نامی آکلنده بر جریان فلسفی وجوده کتیرمک ایستدی . عینی نتیجه حاصل اولدی . بو مدرس آرقداش سزک طرفدارانی ایچنده فکریلرنی هضم ایتش اولانلرینه بن تصادف ایتدم . ضیا بکه مخالف اولانلر ایچنده شعورلی بر عقیده فلسفیه ایله آجقجه مقابله ایدن یالکیز ساطع بک اولمشدی . بو اسکی دارالمملدین مدیری ضیا بک فکریلری اوزرنده دوشوغش ، تعمیق ایتکله لزوم کورمش ، تجربه سز ، مزاجنه مغایر اولدینی ایچون قوتلی دلایللرله اعتراض ایلشدی .

بم شایان تأسف بولدم جیهت فلسفی فکرلر اطرافنده چیقاریلان کورونولر دکل ، طرفدارلرده ، مخالفلرده اکتریا کوروان عطاتلر ذهنیه در . «درکاه» بعضاً سنوبلیک ، بعضاً واسع بر طرزده برقرار فلسفی اورتیه آتیله اوقومش بکچیلر بیلله اعتراضلرنی پاک بایاغی طرزده یایدیلر . درکاهلک التزام ایتک ایستدیکیز جریان فکریلرک هیچ اولمازسه تعمیقه ذکر اولدیننی فرق ایتجه جک درجه ده بساطت کوستریدیلر . مع مافیله سزک و برم یایاچمن و طریقه بوفکار فلسفیه نی امکان هرته سنده واضح اولارق اورتیه قویعی اولمیلدر .

درکاه

بیلورسکیز ، بر برندن ایشیده رک سوبلن بر اعتراض وار ، بوجریان فلسفی علوم مثبتنک نتایجنی انکاره دوغری یزی کورتوروش . اگر مملکتنده حقیقی عالمر اولسه یدی ، بو سوز اولرک اغزندن جقمسه یدی اووقت باشقه یوله مقابله ایدرک ، مثلاً دیردکله «اساس مسئله یی بز یاکلیش وضع ایتش ویاخود سز یاکلیش تلقی ایتش اولمیسکیزک بویله بر نتیجه چیقاریورسکیز ، اگر مقصد منی ایجه آکلایورسقی ایشک مثبت علومه مغایر هیچ بر جیتی اولمایدینی سزده تقدیر بویورسکیز . اووقت بزم فکرمی قبول ایلسه کیز بیلله آرتیق علوم مثبتیه مشارقی ایچون دکل ، تجربه خصوصیه کزه موافق کلدیک ایچون تسلیم ایتشمش اولورسکیز . فقط قارشیکیزده بواعتراضی سرد ایدنلر عالمر دکل ، شو ویا بو بحثی اوقویانلر ، بیلنلردر . اونلر بیلدکاری محدود بحثدن قابلیتینه کوره بر نتیجه چیقاریورلر . یاخود ایشدکاری ، اوقوبوب اوکره ندکاری انکار فلسفیه یی او بیلکینک نتیجه سی عد ایایورلر . هیچ تجربه ایله علاقه سی اولیان فکریلری علومک نتیجه سی ظن ایدیلورلر . اورویاده ده بو یارم عالمر واردر . بزده ده اولرک مقلدلری موجود ... بونلره ویریه جک جواب اول امرده علوم مثبتنک ماهیتی اورتیه قویقه ممکن اولایلیر . چونکه بونلر مثلاً تربیه وروحیات کتابلری اوقومش ، چوقوقلرک بویلی ناصیل اولجولور ، حافظه لری ناصیل تمیه ایدیلر بونلر قاعده سی بیلورلر اما رنه سانسندن اعتباراً کله رک ، غایله نک ، نبوتنک همتیه تأسیس ایدن مثبت علومک ماهیتی واسولی نهدر ، ناصیل برجه د ذهنی ایلله وجوده کلشدر ، دوشوغه مشلردر .

طبیعت اوزرنده نفوذینی بوقدر آرتدیران و بزه قطعی کوروشن معلوماتی و برن شو درت ، بش عصرانک ماضیه مالک اولان علملرک ماهیتی نهدر ؟ ایجه اورتیه قویالی بزه یایمق ایستدکاری اعتراضک قوفانی میدانه جقمسین . اکتریا ظن ایدیلرک علوم حاضره نک ماهیت اساسیه سی تجربی اولماسندن عبارتدر . خایر ... علوم مثبتنک ، مؤسسارندن اولده هر نوع ساحده مشاهده و تجربه واردی ، یالکیز بومشاهدات و تجربه بر اصول ایله یایلمیور ، ده دوغریسی بر هدف معینه سوق اولویموردی . ایشته علوم جدیده تجربه یی بر اصوله ربط ایتش ، برهدف کوسترمشدر . بو هدف بیلیرسکیزک حادثاتی اولجه بیلدک ، تعبیر آخرله واقعه لر آراسنده کی مناسبتی بولایبکدر . علومک قوانینی قابل تحول کیات ویاخود کیهت قابل ارجاع حادثات آراسنده کی مناسبتات دائمه در . شو حالده علوم مثبتیه ریاضیاتک مختلف ساحه لره بر نوع تطبیقاتیدر . ریاضیه نک الک یاقین ساحه تطبیق دوغریدن دوغری به حرکت عائد حادثات اولدینی ایچون اول امرده مقنایک و هیئت تأسیس ایتش ، صوکر فیزیک ، بالآخره کیمیا تشکل ایشدر . عینی اصول حیاتیانه ده تطبیق ایدلک ایستمنش ، فیزیولوژی به عائد حادثلر

فیرطبانه مارطبلر

مصطفی نهاده

اوزاقلرده قورشونی، خیرچین ده کیزک سسسی
ایکیلدور، آغلایور، هایقیرور، کولویور،
طاشاره دوقوندقه مور سولرک بوسه سی
دالغالر چانلایرق کوپوکلر دوکولویور.

روزکار بوتون دردینی ده کیزه یوکلر کبی
اوغلدا یهرق کزهر، سولری یاره یاره،
مارطبلر قانادلانیش بیاض کوپوکلر کبی
اوجار، ینه یاسلانیر کوپوکلر دالغاره.

بونلر او یله بیه بیاض، اینجه کوپوکلر درکه
بو یوک بر دالغا کچسه بردن هوالانیرلر؟
بو حلقه حلقه اوچوش، بو برشاه اثر درکه
کورنلر سولک روحی بوکسه لیور صانیرلر.

علی حسن

فیزیک و کیمیا واقعه لرینه ارجاع ایدیلر بیلکه ایچون
حیاتیاتک هر ساحه سنده ده قابل تقدیر معادل حادثات
بولونایله چکی ظن اولونمشدر. علوم مثبتیه بویه بر
هدف تعقیب ایدنجه هر نوع حادثاتک بویه قابل تقدیر
بر معادلی آراغنه باشلامشدر. شعور ویا روح نام
عمومی آلتنده افاده ایدیلر کیز حادثات واریا، بو
حائلر دوغریدن دوغریه کیتله قابل افاده دکل..
اوحالده قابل تقدیر بر معادلی یوق لازم.. دماغ
وجهله عصبیه ایله حادثات روحیه نیک مناسبتیه ده
عموما معلوم و مصدق.. اوحالده دماغ حادثه لر
تماماً شعور واقعاتک مقابلی اولقی ایجاب ایدر، ایجاب
ایتمه ییله تحریات علمیه ایچون بویه فرض ایله
لازم... ایشته بویه برطرز محاکمه ورؤیتدرکه شعوری
جمله عصبیه نیک حرکتیله ایضاحه سبب اولمشدر.
کورویور سکرکه شعوری جمله عصبیه، تعبیر آخرله
مادهیه مربوط عداغنه نیک سببی تجربه دکل، ساده جه
نوع حادثاتک ماهیتی ده حرکت، یعنی ماده واقعاته
بکزه تمکدن و عینی اصولی تطبیق اتمکدن تولد ایلشدر.
شعیدی بویه صرف جبری بر قیاس ایله حرکت
ایدیلر چکی یرده واقعات روحیه اولدی کبی بر زمین
تجربه وحده عدا ییلر و چیقار یلاج نتایجله حرکت،
مادهیه عائد علملرک بولدی مناسبات کیمه تألیف
اولوناجق اولورسه ده تجربی، ده حقیقی اعمال
وغایه بشر ایچون چوق فیاض بر بولده یورولش
اولمازی؟ بویه رادعالتک علوم مثبتیه مغایر نهجهتی
واردر.

محمد امین

دارالفنون تالیف فلسفه معلمی

کتابیات

قرآن کرم و عرب شعری [*]

بر اوکله صوکتی خرما آغاچار نیک کولک سنده
لدتله یاشادم. یملری املک یتیمیه چکی قادار یوکسک
آغاچلر، کویا بکا سعادتی صوندیلر. اونلرک متردد،
تیره ک عکس لرخی یانمده کوردکجه سوندم. ایچمزدن
بری: «خرما آغاجی انسانک عموجه سیدر». دیمشدی.
تاگری انسان یاراندینی زمان اونک خورندن آرتان
بر پارچای طوبراغه اعاده ایتدی، خرما آغاجی،
ایشته بو تخمک محصولدر: قهوه مملکتک نفیس
منقه سی... بز بونی خاطر لادجه کوچوچک فنجانلرله
ایچدیکمز قهوه خیالک چشینه یکی برطات ویردی.
تام قارشیمده محترم بر شیخ، کوموش صافاتی
آرا صیرا پارماق لرله طارایان متبسم بر اختیار خلیفه
اوطوریوردی. بوتون زمانمیزی بحیثیه کچیردیکمز
بخاری شریفی اوقویورم، ظن ایدی یوردم. روزگار
آغاچلر اوزرنده او نیایان چاقین چوچوقلر قدر شن،
سربست اسیبوردی. بونکله برابر هر شیئی، طاشلر
آراسنده سوز یلوب آقان سولر ووجدانی جاذبه سیله
قاواریوب سرمست برافان بو یوک اسلام دینی کبی
ساکنددی.

قرآن کرم کوزلر سر ترجمه سنی عجمانه وقت
اوقویاجم؟ بو یوک غیرت لرله یاییلمش بوکونکی ترجمه لرک
قیمتی بزی هیچ نمون ایدم.

قرآن کرم، غرب لسانلرندن ایله دفعه لاتینجه به
تثودور یاییلمشدر طرفندن بیک بدیوز فرق اوچده
نقل ایدلیدی. بوندن سوکرا بر انکیز ویر آلمان
طرفندن ترجمه ایدیلن قرآن کرمی، بیک آتی یوز
طقسان سکرده لوقی ماراجی نامنده بر یاپاس ایکنجی
دفعه لاتینجه اولارق نشر ایتدی. بو سوکجه ترجمه
حرمت سیزجه یاییلمش تفسیر لرله مالی بر منی احتوا
ایدی یوردی.

اون بشنجه عصرده یوهانه س آندریانک نشر
ایتدیکی اسپانیولر قرآن کرم ترجمه سنک خصوصی
براهیتی واردر. مسلمان بر دوقنور ایکن بالاکره
خرستیان بابایی اولان یوهانه س آندریا عمده لکک
حکیمات و عتباتین بحث ایدن ایدن دیگر آتی جلدلک
بر سه رینک دمتر جیدرک، بونلرک ای بوکسکی شپه سیز،
بخاری شریفدر.

ادوارد ژیبون، «روما ایمپراطورلرک انحطاط
وانقراضی» آدی تاریخده: «بومتدین بحر مکملک
معبنده هرکون دعا ایدر و زمزمه آبدست آلردی
..... دیور. بو آدم جبری ایکی یوز یکریمی
درنده اولدی.

قرآن کرم بلکه اک ضمیمه ترجمه سنی بیک
بشوز فرق بدیده ایشالیجه اولارق آندرا آریوانینی

[*] (آری توویل) دن.

نشر ایتدی. اک بکی ترجمه ده بیک طوفوز یوز اون
درنده میلانوده آکیوفره قاس طرفندن یاییلیدی.

عرب ادبیاتی دائماً تعقیب و تدقیق ایدن مصر
ناظرلر مجلسی مستشاری احمد ذکی پاشا بکا، قرآن
کرمک، اسکندر بده دوغوش، قاهره ده تمهیل
ایتش ژوراسیمو پنتاکس اسمنده بری طرفندن
روجه بده ترجمه ایدیلر کبی تأمین ایتدی. بو ترجمه
بیک سکر یوز تمش سکرده آنتی قسططینده س
وساطتیه آتنده نشر ایدلش ایتم.

قرآن کرمک، روجه دیگر بر ترجمه سنک
استانبولده نشر ایدلش اولاسی یک محملدر. فقط
بوشهرده چیقار یلان تاریخ و جغرافیا لغتی بو خصوصه
برشی سوله میور.

قرآن کرمی فرانسه جه به ترجمه ایدن دوریه دردر.
دوریه درک ترجمه سی اولدجه اسکی اولقله برابر بجه
دیگر لرینه چوق مرجعدر. بو، بیک سکر یوز
فرق بدیده بازنده انتشار ایشدر. بونلر دن ماعدا
قرآن کرمک بیک بدیوز سکسان اوچده، بیک
سکر یوز قرده، بیک سکر یوز الی ایکده یاییلمش
ترجمه لر ده موجوددر. بو آندره دوریه درک ترجمه سی
هر درلو املالیه، قصور لرینه، نقصان لرینه رغماً
بونلرکده اک آیسید عد اولنه ییلور.

صحت نقطه نظرندن ژورنه س بل انکیزجه ترجمه سی
هیچ برقیقی حائر دکلد. بیک بدیوز فرق آلتیده
قرآن کرمی، آرنولد آلتایه بر ترجمه دن نقل ایتدی.
برده بیک آتی یوز سکسان سکرده انکیزجه دیگر
بر ترجمه انتشار ایتدی.

«صباح طلوعی، آقشامک غروبنده ربک
سنی ترک، سکا خیانت ایددی. مستقبل حیاتک
بوکونکندن ده جانی اولاجق. چونکه او سکا
ایستدیکک مکافات ویرجه کدر. لایلهک، سنی اهتمانه
لایق کوردیکی وقت هنوز بر اوکسوز، ضلالت
ایچنده پویان بر آواره دکلیدک؟ سکا دوغری بولی
کوستره، سنی فزندن قورتاران کیم؟ او حالده
اوکسوزلری تضییق، فقیرلری رد ایتم، حفاک ایلکنی
دائماً خاطرلا! »

بن سهیل دن کلشی کوزل، سچمه دن آلدیم
شو فقره بی - که ریفار یورطون بیک سکر یوز
آلتیش آلتیده انکیزجه به نظماً ترجمه ایشدر - سزه
حرفیاً نقل ایدیورم. یورطونک نظمی ژورنه س بلک
نثری قادار قوتل دکلد. فقط دوریه درک «طلوع
ایتمش کونش» اسنی ویردیکی مبحثه چوق مرجعدر.
بالکز، شوراسنی مان صورق ایستهرم که،
بو واوته ک ترجمه لر، دوستم مسلمان ذکی پاشانک
اسکی یارقنده اوکلدن سوکرا آغاچلر آتنده اذیر
اوقویان اختیار امامک دوداقلرندن اوچوب روحک
اک کیزی برنه نفوذ ایدن آهنگک یاننده نه اولاییلر؟
بو ترجمه لر اوقومالی، قرآن کرمی بر مسلمان دن
دیگملیدر. آنجی اوزمان اونک حقیقته واصل
اولاییلر سکر.